
Bílá kniha budí odpor

Bílá kniha budí odpor

LIDOVÉ NOVINY

2.3.2009, rubrika: Akademie, strana: 2, autor: MILOŠ CIHELKA

Proti reformě vysokých škol navrhované ministrem Liškou se staví stále více akademických představitelů. Přidal se k nim i kardinál Vlk a také odbory.

Reforma vysokých škol, tak jak ji prezentuje Bílá kniha terciárního vzdělávání (BKTV), naráží v akademické obci na stále silnější odpor. Po kritickém stanovisku České konference rektorů se proti záměrům ministerstva školství postavily v poslední době i zástupci a předsedové akademických senátů desítek českých vysokých škol a jejich fakult včetně například akademického senátu Univerzity Karlovy. Ostrým nesouhlasným vyjádřením reagoval na Bílou knihu před několika dny i kardinál Miloslav Vlk. Proti BKTV se postavil také Vysokoškolský odborový svaz.

Zástupci akademických senátů formulovali své výhrady začátkem února na setkání v Hradci Králové v tzv. Hradeckém prohlášení. „My, níže podepsaní, odmítáme způsob přípravy BKTV jako nedemokratický. Samotnou Bílou knihu považujeme za nedostatečný a nebezpečný materiál pro kvalitu vysokého školství, ohrožující jeho demokratický charakter,“ píše se v prohlášení s tím, že jeho signatáři pokládají BKTV v její aktuální podobě „za nepřijatelné východisko pro tvorbu nové zákonné úpravy“.

Prohlášení vytyká materiál, který zpracoval pro ministerstvo školství tým kolem Petra Matějů, že navrhovaná reforma je neufinancovatelná a nerealizovatelná a v neposlední řadě že směřuje k omezení samosprávy vysokých škol a „dává prostor pro prosazování politických a ekonomických zájmů nejrůznějších lobby“.

Trnem v oku je signatářům zejména vznik správních rad vysokých škol, v nichž by zasedali mimo jiné i politicky dosazení členové. Obavy mají také z uvažovaného zřízení Rady pro terciární vzdělávání (RTV), která by byla jmenována vládou a měla by například navrhovat obsazení zmíněných správních rad. Předsedou RTV by měl být přímo ministr.

Podobné výhrady jako autoři Hradeckého prohlášení vyjádřil na svých internetových stránkách také kardinál Vlk, který je kancléřem Katolické teologické fakulty UK. „Velmi rozhodně se připojuji k těmto i dalším protestům vedení i Akademického senátu Univerzity Karlovy a rozhodně odmítám přípravu překvapivě nedemokratického postupu vlády vůči vysokým školám. Žádám, aby vláda přehodnotila své záměry, které by omezovaly akademickou svobodu...“ vyzval Vlk.

Kdo je manipulátor?

Ministerstvo ovšem iniciativy zaměřené proti Bílé knize jednoznačně odmítá. „Proces reformy terciárního vzdělávání byl bohužel velmi zpolitizován a dostává se z oblasti věcné diskuse do oblasti ideologizujících výpadů, jejichž součástí je často i záměrné matení pojmů,“ tvrdí mluvčí ministerstva Kateřina Böhmová.

Podle ní kritici vydávají BKTV za něco, čím není. „Jde o strategický dokument, jehož cílem je kriticky zhodnotit současný stav a naznačit možná řešení a začít tak diskusi nad tím, jak kýžené změny dosáhnout,“ argumentuje mluvčí i přesto, že vláda již pověřila ministra, aby na základě Bílé knihy připravil věcný záměr nového vysokoškolského zákona.

Oponenti ovšem ministerstvu vytykají právě to, že si ve skutečnosti na diskusi o reformě „jen hraje“ a fakticky staví akademickou obec před hotovou věc. „Ta diskuse je zcela jednostranná. Například připomínky Univerzity Karlovy byly sice oficiálně vzaty na vědomí, ale do reformních materiálů se nijak podstatně nepromítly. Ministerstvo navíc ve svých prohlášeních manipuluje s fakty a snaží se budít zdání, že Bílá kniha má v akademické obci podporu, přičemž je opak pravdou,“ říká jeden ze signatářů Hradeckého prohlášení, člen akademického senátu UK Jan Tuček.

Jako příklad uvádí nedávné vyjádření ministerstva k tiskové zprávě předsedy ČSSD Jiřího Paroubka. „V reakci ministerstva se píše, cituji: Některé vysoké školy se již ostře vymezily vůči tomu, jak jsou v médiích prezentovány jejich postoje k reformě VŠ – viz např. stanovisko Jihočeské univerzity. Přitom tato univerzita je jediná, kdo vydal takové stanovisko,“ tvrdí Tuček s tím, že naopak nesouhlasných stanovisek stále přibývá. Představitelé vysokých škol a akademických senátů, kteří s obsahem Bílé knihy nesouhlasí, se také sdružují kolem iniciativy Pro vzdělanost, která již spustila i své stejnojmenné internetové stránky. Akademičtí „rebelové“ také pronikli i do prostředí stále populárnějšího komunitního serveru Facebook, kde mají vlastní stránku. Na kritiku Bílé knihy zaměřený kanál byl také spuštěn na mikroblogovacím systému Twitter.